

ÄRJYLI

JA KAUHEAN KAMMOTTAVA JOULU

Kääntänyt alkuperäisestä korvatunturin kielestä

Alex T. Smith

Suomentanut Maria Lyytinen

Kuvitettu joulutarina lapsille
ja tietysti myös ärjyleille

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

oletko kuullut Ärjylistä?

*Ja hänen kauhean kammottavasta
joulusuunnitelmastaan?*

*Sekä hirvittävästä jutusta, joka sattui aivan
joulun alla?*

Ehkä voisin kertoa sinulle hänestä ja niistä...

*Kaikki sai tietenkin oikeasti alkunsa nitinästä ja
natinasta ja raksahduksesta ja mojavasta vaapunnasta
ja hoipunnasta...*

Mutta niistä kerron lisää myöhemmin.

*Aloitetaanpa tarinamme sen sijaan kaukana SIITÄ
kauhistuksesta, ja siirrytään pikkuruiseen sokin
sijaitsevaan kylään, missä kaikki ovat juuri heränneet
innostasta kihisten.*

Tai no, melkein kaikki...

Mitä veikkaat, että kuka EI OLE...

1. LUKU

JOSSA RAPSUTELLESSA MIELESSÄ KÄY MELKOISEN SYNKKIÄ MIETTEITÄ

Eräänä talviaamuna Ärjyli seiso i talonsa ovella ja rapsutti kainalooan – HETKINEN.

Tiedätkös sinä Ärjylin?

Etpä taida tietää, ärjyleitä on nimittäin vain tämä yksi ja ainoa, eikä riittävän moni vielä ole kuullut hänestä. Olisi kylläkin syytä kuulla sen tähden, mitä hän meni tekemään – no niin, mutta siihen päästään sitten myöhemmin...

Minun olisi kenties hyvä kertoa sinulle Ärjylistä ensin juurta jaksain, ennen kuin sukellamme varsinaiseen tarinaamme. Sopiiko?

Hyvä.

No niin, leiki, ettet lukuutkaan edellistä katkelmaa, vaan käännä sivua, niin aloitetaan alusta.

1. LUKU (UUDESTAAN)

JOSSA ALOITAMME TAAS ALUSTA JA JOSSA SAAT KUNNOLLA TUTUSTUA ERITTÄIN EPÄTAVALLISEEN OLENTOON

oletko kuullut Ärjylistä?

Etpä ole tainnut tätä ennen kuulla, sillä maailmassa on yksi ainoa Ärjyli. Hänen koko nimensä kuuluu Herperti Ärjyli. Lyhyesti vain pelkkä Ärjyli. Nimikirjaimet H.Ä. tai Ä.H.

Ärjyli on kookas, karvainen olento, jolla on pitkät käsi-varret, pätkät sääret, sojottavat korvat, terävät sarvet ja isot jalat, joilla hän monesti, suureksi harmikseen, kompastelee.

Hän asustaa pienessä vänkyrässä kylässä, vänkyrässä pikkutalossa, keskellä korkeita pensasaitoja, raskaan portin takana. Portissa on kyltti, jossa lukee suurin sanoin: EI SAA TULLA! Ärjyli asuu talossaan ypäyksin, ja KIITOS VAIN, juuri niin hän haluaakin asua.

Katsokaas kun Ärjyli on itse asiassa iso, purnaava, ärhenteleväinen, ota nenästä kiinni ja päästä kunnon prutkuttava puhahdus kuin istuisit pierutyynyn päälle -tyyppinen äksyilevä yrmy, joka ei pidä kenestäkään. EINIIN TIPPAAKAAN.

Itse asiassa Ärjyli ei pidä (juuri) MISTÄÄN. Ja jollet usko, niin käännäpä sivua.

2. LUKU

JOSSA LUETELLAAN MONIA ASIOITA, JOISTA ÄRJYLI EI PIDÄ TIPPAAKAAN

- hikoilusta
- palelusta
- väsymyksestä
- nälkäisyydestä
- aamuista
- iltapäivistä
- illoista
- nukkumaanmenosta
- munakokkelista
- reikäisistä sukista
- reiättömistä sukista
- oikeastaan minkään-
laisista sukista
- ruoasta, joka kiemurte-
lee, kun sitä yrittää
syödä, siis spagetista/
nuudeleista/madoista.

HÄN EI PIDÄ
KYLPEMISESTÄ:

- eikä suihkuista
- eikä sateesta
- eikä vedestä
- eikä uimisesta.

HÄN EI TYKKÄÄ:

- merestä (vaikka ei
olekaan sitä koskaan
nähty)
- kovista äänistä
- kirkkaista valoista
- pimeästä
- oudoista äänistä
- mistään narskuvasta
- sormikkaista

- lapikkaista
- kissanpojista
- ranskanpotuista
- suklaasta
- suklaamurusista
- hatuista
- kissoista
- lepakoista
- koirista
- sammakoista
- hirvistä
- hanhista
- hyytelöstä (etenkään mansikan makuisesta)
- hiireistä (joilla hän tarkoittaa hiirelaumaa, siis *hiirilaumaa*.)
- peleistä
- mistään hilpeästä.

HÄNTÄ EIVÄT INNOSTA:

- laulaminen
- nauraminen

- tanssiminen
- minkään sortin pyllyn hytkytys
- kakut (ETENKÄÄN syntymäpäiväkakut)
- kukat
- lätäköt
- haliminen (tai no ei häntä ikinä olekaan halittu)
- minkään sortin kimallus
- majat
- punaisen sävyt.

HÄNEEN EIVÄT MYÖSKÄÄN TEE MINKÄÄNLAISTA VAIKUTUSTA:

- lämpimät viltit
- kuuma kaakao
- leppoisa istuskelu
- hymyily.

Ja eräästä asiasta Ärjyli pitää vielä vähemmän kuin mistään muusta koko maailmassa, ja se on:

Joull

JLUU

Ja tämä tarina kertoo juuri *siitä*.

3. LUKU

JOSSA RAPSUTELLESA MIELESSÄ KÄY MELKOISEN SYNKKIÄ MIETTEITÄ

Eräänä talviaamuna Ärjyli seiso i talonsa ovella ja rap-
sutti kainalooan haarukalla. Hän oli äärimmäisen
äreällä päällä.

Ensinnäkin hänen herätyskellonsa oli kilissyt
aivan liian kovaa. Hän oli jo ehtinyt luulla, että kilinä saisi
korvat putoamaan päästä. Toisekseen hänen peittonsa olivat
tuntuneet aivan liian kuumilta ja kutittavilta, ja kun hän vis-
kasi ne yltään, hän huomasi, että makuuhuoneessa oli hyytä-
vän kylmä.

Sitten, niin kuin joka aamu, hän oli noussut sängystä
väärällä jalalla, mikä oli saanut hänet entistä äreämmäksi,
etenkin koska hän oli sängystä kömmittyään törmännyt suo-
raan seinään.

Mutta kun hän nyt seisoj ovellaan riips-raapimassa kaina-
loaan mietteissään, hän kävi vielä entistäkin kätttyisemmäksi.
Maahan oli levinnyt rapea kuurapeite, joka oli Ärjylin mielestä
aivan liian valkeana kimaltavan rapsakka. Ilma tuntui kirpa-
kalta, ja kelmeänä nousevan auringon myötä revontulien him-
menevät lieskat olivat juuri katoamassa aamuiseita taivaalta.

Useimmille moinen näky olisi ollut suorastaan taianomai-
nen, mutta Ärjylille ei. Hänen kulmansa kurtistuivat salama-
na. Hän tiesi, mitä se kaikki tarkoitti. Mihin se johtaisi...

”Höh!” hän murahti ja nosti ison kouransa toiselle korval-
leen ja heilutteli korvanlehteä eri suuntiin. Ilmassa kaikui hil-
peän musiikin ja helisevien kulkusten ääntä, mikä tarkoitti
vain yhtä ainoaa asiaa: joulu oli ovella.

Ärjyli maiskautti paheksuvasti kieltään ja meni sisään
paukauttaen oven perässään kiinni. Sitten hän paukautti oven
vielä varmuuden vuoksi uudestaan.

Sama juttu joka vuosi. Kuuraa. Kirpakka keli. Taivaalla
taianomaiset yölliset valoilmiot.

Sitten:

Hilpeitä ääniä.

Lunta.

Ilonpitoa.

(Hän painoi mieleen, että nuo edellä mainitut oli syytä li-
sätä listalle asioista, joista hän, kiitos vain, ei pidä niin hitusta-
kaan.)

Sitten seuraisi tietysti vielä varsinainen juhlapäivä kaikki-

ne *siihen* kuuluvine hilpeine höpötysten törähdyksineen.

Ärjyli tömisteli hetken jalkaa polkien, kädet lanteilla ympäröiinsä ja potki matoltaan pölypalleroita. (Hän ei pitänyt siivoamisesta.) ”Mokoma joulu!” hän tuhahti. ”Mokoma kimaltava, tuikkiva, helisevän kilisevä, ruttupaperiin ja rusettiin kääräisty joulu!” Pian kaikki tikahtuisivat jouluinnostuksesta. Aivan takuulla.

”No, minä en ainakaan tikahdu!” nurisi Ärjyli itseksensä ja rapsutti mahaansa. Hän tekisi niin kuin joka vuosi, purnaisi ja puhisisi talossaan ja istuisi sitten koko joulun pimeässä kädet tiukasti puuskassa paheksuvasti maiskautellen.

Hän nyökkäsi päättäväisesti.

Kyllä. Siinäpä erinomainen suunnitelma. Olenpas minä nokkela, hän tuumi.

Hän ryhtyisikin toteuttamaan suunnitelmaansa heti paikalla.

Mutta silloin hänen mahansa alkoi kurnia. *No jaa*, hän mietti, *tartun toimeen heti syötyäni*.

Saatat kenties mieltä, oliko olemassa yhtikäs MITÄÄN, mistä Ärjyli PITI, ja yllättävää kyllä, oli.

Ärjyli piti tasan kolmesta asiasta.

Ensinnäkin ruusukaaleista. Vihreistä ja löyhkäävistä, vetisiksi keitetyistä ruusukaaleista. Ärjyli söi ruusukaaleja joka päivä, joka aterialla, aamuin, illoin ja lounaaksi. Ja juuri nyt hän aikoi syödä aamupalaksi ison höyryävän kulhollisen ruusukaalia.